

формування, реалізацію та контроль за виконанням державної податкової політики в Україні, оскільки сучасний розподіл відповідних компетенцій повноважень між державними органами характеризується як прогалинами, так і дублюванням окремих функцій [4].

Отже, Україна має недосконалу податкову систему, в якій існує чимало проблем, що потребують вирішенню. Тому реформування податкової системи має дуже важливе значення так як це спричинить ряд позитивних наслідків. Серед них і створення більш сприятливого бізнес-клімату, що призведе до збільшення інвестицій в нашу державу.

Список використаних джерел

1. Литвиненко Я.В. Шляхи та перспективи реформування податкової системи України / Я.В. Литвиненко, Т.Є. Литвиненко, А.В. Ліщенко // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 3. – С. 119 – 122.
2. Трофімова Л.В. Податкова політика і податкова система / Л.В. Трофімова // Фінансове право. – 2010. – № 1. – С. 364–370.
3. Ярошенко Ф.О. Реформування податкової системи в Україні в контексті прийняття Податкового Кодексу / Ф.О. Ярошенко // Фінанси України – 2010. – №7.
4. Ільяшенко В. А. Розвиток податкової системи України в умовах євроінтеграції / В.А. Ільяшенко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2013. – № 2 (71). – С. 15–20.

Радченко Оксана
к.е.н., с.н.с., доцент
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН
м. Київ, Україна

МАКРОЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ

Державна підтримка розвитку сільського господарства в Україні знаходиться у стані перманентного реформування, оскільки не цілком забезпечує належне стимулювання виконання завдань аграрної політики, не сприяє формуванню оптимальної системи.

Питання державної підтримки аграрного виробництва досліджували провідні вчені-економісти: М.Я. Дем'яненко, В.К. Збарський, П.Т. Саблук, Л.Д. Тулуш [3] та ін., проте сучасний стан аграрної сфери України потребує пошуку нових інноваційних напрямів її фінансування.

На даний час метою державної підтримки розвитку сільського господарства є виділення його як особливої сфери державного регулювання та координації, зокрема для посилення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції

та галузі сільського господарства в цілому; створення сприятливого середовища для іноземних інвестицій; покращення доступу на зовнішні ринки сільськогосподарських та продовольчих товарів, підвищення якості товарів і послуг, здешевлення вітчизняних та імпортованих товарів і послуг тощо.

Макроефективність використання інструментів державної підтримки проявляється як в абсолютних величинах, так і відносно ВДВ, тобто з врахуванням внеску галузі в національну економіку та отримуваними коштами з бюджету. Динаміка державної бюджетної підтримки у взаємозв'язку з макроекономічними показниками національної економіки за період 2010-2014 рр. приведена в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка макроекономічних показників ефективності бюджетної підтримки сільського господарства за 2010-2014 роки, млрд. грн.

Показники	2010	2011	2012	2013	2014	2014 у %, (+) до 2010
Валова додана вартість (основні ціни)	992,2	1166,9	1262,2	1336,4	1361,7	137,2
у т.ч. валова додана вартість сільського господарства	82,9	110,0	113,2	132,4	160,5	193,6
Частка сільського господарства у валовій доданій вартості, %	8,4	9,4	9,0	9,9	11,8	+3,4
Валова продукція сільського господарства (ціни 2010 р.)	194,9	233,7	223,3	252,9	251,4	128,9
Видатки на МАПіП у бюджеті, %: - планові	2,4	3,2	2,7	2,1	1,4	-1,0
- фактичні	2,4	2,4	2,0	1,9	1,3	-1,1
Частка видатків МАПіП до валової продукції сільського господарства, %	3,8	3,4	3,6	2,8	2,0	-1,8

Джерело: [1; 2].

Традиційно у бюджеті завжди закладались значні кошти на підтримку галузі, оскільки тут створюється суттєва частка валової доданої вартості. На початку реформ витрати на підтримку аграрного виробництва в загальнодержавних витратах складали 3,7%; далі цей показник змінювався, у залежності від стану національної економіки та її поточних завдань: у 2002-2008 рр. складав у середньому 4,4%, а з 2009 р. із 2,6 % постійно знижувався – до 1,4 % у 2014 р., а на 2015 рік їх передбачено лише 0,41% (з урахуванням змін, внесених до Державного бюджету). Фактичні видатки МАПіП не досягали планових показників, рівень виконання у 2012 році склав 34%, у 2013 році 57%, бюджет 2014 року виконано на 50%, а за 3 квартали 2015 року – на 15%. Окрім того, для аналізу використано обсяг усього аграрного бюджету (видатки по МАПіП), тоді як на підтримку безпосередньо сільського господарства (заходи прямої бюджетної підтримки) спрямовується не більше половини аграрного бюджету. Аналіз цих тенденцій

свідчить, що реально відбувається стрімка спадна тенденція обсягів фінансування і фактично припинення бюджетного фінансування.

Скорочуються частка аграрного бюджету у державному бюджеті, обсяги видатків на профільне міністерство, видатки на програми розвитку і взагалі не фінансуються окремі програми, задекларовані у Державній цільовій програмі розвитку. Так, загальний бюджет на 2015 рік складає лише 2341,09 млн грн, або 31% обсягів бюджету 2010 року. У попередньому 2014 році рівень планових показників бюджету проти 2010 року становив 41,5%. Видатки на апарат скорочуються ще більшими темпами, у 2015 році їх рівень становив 16,6% бюджету 2010 року.

У структурі видатків 2012 року значну питому вагу займала програма держпідтримки садівництва і хмелярства – 23,3%, забезпечення діяльності Аграрного фонду – 19,2%, держпідтримка тваринництва – 17,9%. Для 2014 року характерна зміна структури програм, майже припинено фінансування галузі рослинництва, на підтримку тваринництва виділено 65%, на забезпечення діяльності Аграрного фонду 20%. Фінансування екологічних та соціальних програм здійснювалось по залишковому принципі за дуже незначними бюджетами.

Таким чином, державна підтримка розвитку сільського господарства знаходиться у стані перманентного реформування, оскільки не цілком забезпечує належне стимулювання виконання завдань аграрної політики, не сприяє формуванню оптимальної системи ефективності. Окрім того, даються взнаки значні перекося та деструктивні зрушення в сучасній економіці України, що ускладнює наповнення доходної бази бюджету, і відповідно, обсяг видатків за програмами.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 17.10.2015). – Назва з екрану.
2. Державне казначейство України [Електронний ресурс] : – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/main/uk/index> (дата звернення: 17.10.2015). – Назва з екрану.
3. Тулуш Л.Д. Державна фінансова підтримка сільського господарства за рахунок спеціальних режимів оподаткування [Текст] / Тулуш Л.Д. // Сучасні проблеми та перспективи міжнародної інтеграції аграрного сектору економіки України: Збірник матеріалів П'ятнадцятих річних зборів Всеукраїнського конгресу вчених економістів-аграрників. – К.: ННЦ ІАЕ, 2015. – С. 580-586.

